

Soru-Cevap

Yetkililerin Kapattığı Caminin Avlusunda Cuma Namazı Kılmak

Muhammed Emin el-Cedîdî'ye

Soru:

Esselamu Aleykum ve Rahmetullahi ve Berekâtuh.

Tunus'ta bazı gençler ve halk, yetkililer tarafından kapatılan camilerin önünde Cuma namazı kılıyorlar. Bazı imamlar da onlara karşı çıkıyor ve Cuma namazının sadece caminin içinde kılınabileceğini ifade ederek namazlarının batıl olduğunu söylüyorlar.

Böyle bir durumdaki şerî hükmü ve camilerinin kapalı kalmaya devam etmesi halinde ülke halkının ne yapması gerektiği hususunda bizi aydınlatmanızı rica ediyoruz.

Allah sizi mübarek kılsın ve çabalarınız için teşekkürler.

Cevap:

Ve Aleykumselam ve Rahmetullahi ve Berekâtuh.

Cuma namazı camide ve açık alanlarda caizdir. Şayet her iki durumda mevcutsa; yani cami açık olup namaz kılanlara dar gelmiyorsa namaz camide kılınır, yok eğer cami yetersiz olursa açık alanda kılınabilir. Tüm bunlarda önemli olan yerin özel olmamasıdır. Yani Cuma namazı evlerde caiz değildir. Bilakis ya camide ya da açık alanda olması gerekir. Yani hiç kimsenin namaz için oraya girilmesine engel olmaması gerekir. Eğer cami kapalı olursa açık alanda Cuma namazı kılmak sahihtir, bunda hiçbir mahzur yoktur ve bunu engelleyen kişi günahkâr olur. Nitekim daha önce bu hususta yayınlar yapmıştık...Yayınladıklarımızdan bazıları şunlardır:

1- H. 18 Şaban 1441 M. 11 Nisan 2020'de: (...Camilerde veya açık alanlarda namaz kılınmasını yasaklaması halinde devlet günah işlemiş olur. Çünkü nâsslar, bu hususu ifade etmekte olup bu da Subhanehu'nun şu kavlinden anlaşılmaktadır: يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا نُودِيَ لِلصَّلَاةِ مِنْ يَوْمِ الْجُمُعَةِ فَاسْعَوْا إِلَىٰ ذِكْرِ اللَّهِ وَذَرُوا الْبَيْعَ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ **Cuma günü namaz için çağrı yapıldığı zaman, hemen Allah'ın zikrine koşun ve alışverişi bırakın. Eğer bilerseniz bu, sizin için daha hayırlıdır.**” [Cuma 9] Dolayısıyla mani olunmaksızın namaza koşarlar. فَاسْعَوْا إِلَىٰ ذِكْرِ اللَّهِ **“Hemen Allah'ın zikrine koşun ve alışverişi bırakın.”** Dolayısıyla da onun için koşmak farzdır. Çünkü mubahın terkedilmesine dair karine vardır... **Cevapta da belirttiğimiz gibi camileri kapatan devlet, büyük bir günah işlemiş olur.**)

2- Hizbin yayınlamış olduğu Ahkâmü's Salah Kitabı'nda da ayrıntılı olarak açıklanmıştır. Zira onda şöyle geçmektedir:

[Cuma namazını, şehirde, köyde, camide, ülkenin binalarında ve bunlara ait alanlarda eda etmek sahihtir:

- Çünkü Rasul Sallallahu Aleyhi ve Sellem Cuma namazını Medine'de kıldı. Nitekim İbn Abbas Radiyallahu Anhuma'nın şöyle dediği rivayet edilmiştir: **“Allah'ın Rasulü Sallallahu Aleyhi ve Sellem'in Mescidi'nden sonra cuma namazı ilk olarak Bahreyn Cuvasa'daki Abdulkays Mescidi'nde kılınmıştır.”** Cuvasa, Bahreyn'in köylerinden bir köydür. Ebu Hureyra şunu rivayet etmiştir: **“Bahreyn'de görevli iken Ömer'e Cuma namazı hakkında sorduğu bir mektup yazmış, Ömer de nerede olursanız, cuma namazını kılınız şeklinde cevap yazmıştır.”** Nebi Sallallahu Aleyhi ve Sellem'in şöyle dediğine dair rivayete gelince: **“Cuma ile bayram namazları, ancak şehirlerde kılınabilir.”** Bu, sahih değildir. Ahmed, bunun hadis olmadığını söylemiştir.

- (Cumanın) açık alanda kılınmasına gelince; onu şart koşan bir nâss varit olmamıştır ve Cuma namazı, kılınması talep edilen herhangi bir namaz gibidir. Dolayısıyla yerine getirilmesinin vacip olduğunu gerektiren genel nâssın dışında herhangi bir şart koşulursa, buna dair bir nâssın olması gerekir.

- Bir beldede birkaç Cumanın kılınması caizdir. Dolayısıyla şayet belde büyükse, ihtiyaç olup olmadığına bakılmaksızın orada birkaç camide Cuma namazı kılmak caizdir. Çünkü birkaç cumanın kılınmayacağına dair bir nâss varit olmadığı gibi ihtiyaç olup olmadığına dair de bir nâss varit olmamıştır. Bu nedenle nâss, mutlaklığı üzere kalmaya devam eder. Nebi Sallallahu Aleyhi ve Sellem'in sadece bir mescitte Cuma namazı kılmasına gelince; Bu, birden fazla camide Cuma namazı kılınmasının caiz olmadığına delâlet etmez. Çünkü Rasul Sallallahu Aleyhi ve Sellem'in herhangi bir şeyi yapmaması, o fiili yasakladığına delâlet etmez. Bilakis onun bir mescidi vardı ve orada namaz kıldı. Bu ise birden fazla camide namaz kılmak istemediğine delâlet etmez.] Bitti.

3- Abdurrahman el-Ceziri'ye (Ö: H. 1360) ait Dört Mezhebe Göre Fıkıh Kitabı'nda şöyle geçmektedir:

[Açık alanda Cuma namazı kılmak sahih midir? İmamlardan üçü, açık alanda Cuma namazı kılmanın caiz ve sıhhatli olduğu üzerinde ittifak etmişlerdir. Malikiler ise, sahih olmadığını söylemiştir.

- Malikiler şöyle dediler: Evlerde ve açık alanlarda Cuma namazı sahih değildir. Bilakis camide kılınması vaciptir.

- Hanbeliler şöyle dediler: Şayet binalara yakın olursa açık alanda Cuma namazı kılmak sahihtir. Yakınlık ise örfe göre değerlendirilir. Şayet yakın değilse namaz sahih değildir. İmam çölde namaz kıldırırsa, zayıf olanlara namaz kıldırarak birini halef bırakır.

- Şafiiler şöyle dediler: Şayet binalara yakın olursa açık alanda Cuma namazı kılmak sahihtir. Onlara göre yakınlığın sınırı ise, yolcunun ulaştığı zaman namazı kısaltmasının sahih olmadığı yerdir...

Hanefiler şöyle dediler: Cuma namazının sıhhati için caminin olması şart değildir. Bilakis açık alanda da sahih olur. Ancak şartlarda belirtildiği gibi şehirden bir fersahtan fazla uzak olmaması ve imamın (Sultanın) orada Cuma namazının kılınmasına izin vermesi şartıyla.]

4- Sonuç olarak:

a- Görüldüğü üzere İmam Malik, onun (Cumanın) camide kılınmasının vacip olduğunu söylüyor... Buna binaen yöneticinin camiye kapatması, Cumanın farziyetinin engellenmesine yol açmaktadır. Yöneticinin camide namazı engellenmesi durumunda ümmetin ona karşı koyması gerekir...

b- Özellikle mezhep sahipleri olmak üzere diğer fakihlere gelince; onlar, (Cumanın) camide ve açık alanda kılınmasını caiz görüyorlar.

c- Ama bizim için racih olan yukarıda açıkladığımız şekildedir: (Cuma namazı camide ve açık alanlarda caizdir. Şayet her iki durumda mevcutsa; yani cami açık olup namaz kılanlara dar gelmiyorsa namaz camide kılınır, yok eğer cami yetersiz olursa açık alanda kılınabilir. Tüm bunlarda önemli olan yerin özel olmamasıdır. Yani Cuma namazı evlerde caiz değildir. Bilakis ya camide ya da açık alanda olması gerekir. Yani hiç kimsenin namaz için oraya girilmesine engel olmaması gerekir. Eğer cami kapalı olursa açık alanda Cuma namazı kılmak sahihtir, bunda hiçbir mahzur yoktur ve bunu engelleyen kişi günahkâr olur...)

d- Binaenaleyh caminin avlusunda namaz kılmanız sahihtir ve devlet, iki kez günahkâr olur: Birincisi camiye kapatmasından dolayı ve ikincisi ise caminin avlusunda namaz kılınmasını engellemeye çalışmasından dolayıdır... Bizler Allah Subhanehu'dan, Hilafetin kurulmasını çabuklaştırmasını niyaz ediyoruz ki böylece Müslümanların namazlarını gerektiği şekilde eda edebilsinler. وَمَا أَمْرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ حُنَفَاءَ وَيُقِيمُوا الصَّلَاةَ وَيُؤْتُوا الزَّكَاةَ وَذَلِكَ دِينُ الْقَيِّمَةِ

“Halbuki onlara ancak, dini yalnız O’na has kılarak ve hanifler olarak Allah’a kulluk etmeleri, namaz kılmaları ve zekât vermeleri emrolunmuştu. Sağlam din de budur.”

[Beyyine 5]

**Kardeşiniz
Ata İbn Halil Ebu Raşta**

**H. 22 Cumâde’l Üla 1442
M. 06/01/2021**

Cevaba, Emir'in (Allah onu korusun) aşağıdaki web sitesinden bağlanabilirsiniz:

<http://archive.hizb-ut-tahrir.info/arabic/index.php/HTAmeer/QAsingle/4090/>